

TEKST // mr.sc. Boris Kruk, dipl.ing.geol.,
dr.sc. Slobodan Miko, dipl.ing.geol., Željko
Dedić, dipl.ing.geol., Erli Kovačević Galović,
dipl.ing.geol. / Hrvatski geološki institut -
Zavod za mineralne sirovine

Uvod

Za ostvarenje politike poboljšanja teritorijalnih, ekonomskih i socijalnih procesa integracije i doprinosa koheziji, stabilnosti i konkurentnosti regije, Europska unija sustavno se vratila problematici vezanoj za prirodne resurse, jer se pojavila potreba za racionalizacijom i harmonizacijom njihovog korištenja, ponude, potražnje i snabdijevanja uz uvažavanje načela održivog razvoja. Takvo djelovanje predstavlja izazov, odnosno vrlo težak zadatak s obzirom na različite politike upravljanja mineralnim resursima na svim razinama (regionalnoj, nacionalnoj, europskoj), a posebice kod država u razvoju na prostoru jugoistočne Europe. Kao odgovor na postavljene ciljeve osmišljen je Međunarodni program suradnje u jugoistočnoj Europi - SEE Programme (<http://www.southeast-europe.net/en/>) čiji su projekti SNAP SEE i prethodnik SARMA njegovi dijelovi u problematici promicanja energetske i resursne učinkovitosti.

Održivo planiranje agregata u jugoistočnoj Europi

GLAVNI CILJEVI OVOG PROJEKTA SU RAZVIJANJE ZAJEDNIČKOG PRISTUPA ODRŽIVOM GOSPODARENJU KAMENIM AGREGATIMA TE POTICANJE POLITIKE ODRŽIVE MJEŠOVITE OPSKRBE, UKLJUČUJUĆI RECIKLIRANI OTPAD I INDUSTRIJSKE NUSPROIZVODE

O projektu SARMa

Održivo planiranje kamenih agregata u jugoistočnoj Europi - SNAP-SEE (<http://www.snapsee.eu/>) je nastavak projekta Održivog gospodarenja kamenim agregatima - SARMa (<http://www.sarmaproject.eu/>). Zbog toga navodimo rezultate SARMa projekta i uočene probleme (oni su polazište za SNAP SEE) za koje će se u SNAP SEE projektu pokušati naći alati za njihovo rješavanje.

Dva glavna cilja projekta Održivog gospodarenja kamenim agregatima bili su:

1. Razvijanje zajedničkog pristupa održivom gospodarenju kamenim agregatima (SARMa) jugoistočne Europe, osobito prema učinkovitijem i manjem društveno-ekološkom utjecaju eksploatacije, također uzimajući u obzir i gospodarenje otpadom;
2. Poticanje politike održive mješovite opskrbe (Sustainable SupplyMix - SSM) u jugoistočnoj Europi, tj. korištenje višestrukih izvora, uključujući reciklirani otpad i industrijske nusproizvode, koji zajedno povećavaju koristi i sigurnost snabdijevanja agregatima budućim generacijama.

Rezultati rada na projektu prikazani su u tri priručnika koji se mogu preuzeti s web stranice sarmaproject.eu na hrvatskom jeziku. Dodatni izvještaji i preporuke na engleskom jeziku koji nisu objavljeni tiču se tematike o najboljim primjerima eksploatacije, ilegalnoj eksploataciji, recikliranju, procjeni životnog ciklusa agregata, zakonima i mineralnim politikama, održivoj opskrbi agregatima, održivom, upravljanju agregatima i dr.

Polazišta projekta SNAP SEE

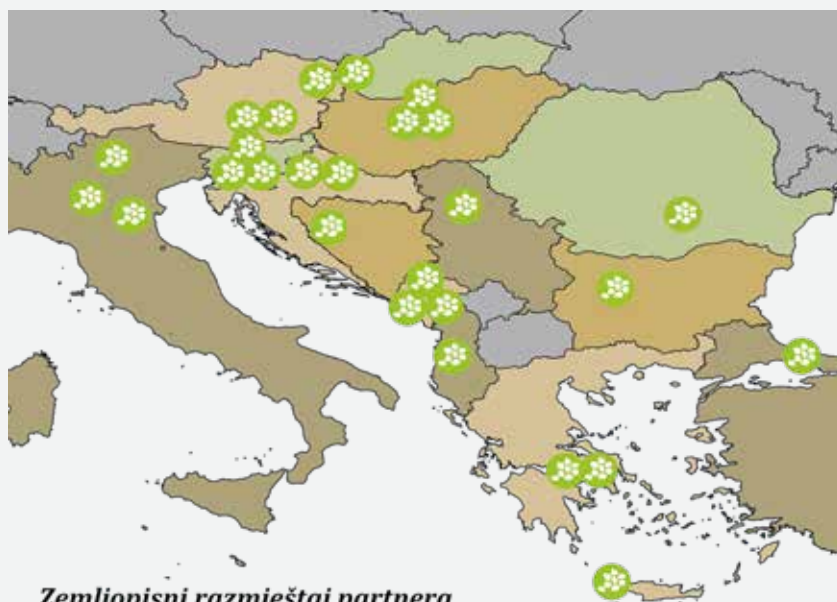
Osiguranje održive opskrbe kamenim agregatima važan je izazov zbog njihove gospodarske važnosti te potencijalnog utjecaja na okoliš i društvo uslijed njihove proizvodnje. Zbog regionalnih razlika u povijesnom i kulturnom razvoju zemalja jugoistočne Europe postoje različiti politički pristupi, planiranje i upravljanje mineralnim sirovinama, što slabi gospodarski razvoj i sprječava učinkovito postupanje s kamenim agregatima. Utvrđeno je da:

- postoje različiti pristupi politikama kamenih agregata;
- politike i planovi za kamene agregate su podijeljeni na mnogo različitih pravnih akata, otežavajući tako koordinaciju i temeljito razumijevanje;
- institucije u državama JIE nemaju iskustvo i razumijevanje kako za održivo gospodarenje kamenim agregatima (SARM) tako i za planiranje održivog snabdijevanja kamenim agregatima (SSM);

O projektu SNAP SEE

- **Akronim projekta:** SNAP-SEE;
- **Projekt:** Sustainable Aggregates Planning in South East Europe (eng.);
- **Polje prioriteta:** Zaštita i poboljšanje okoliša;
- **Područje djelovanja:** Promicanje učinkovitosti energije i resursa;
- **Partneri na projektu:** 27 partnera iz 13 država jugoistočne Europe i Turske;
- **Vodeći partner:** Montanuniversität Leoben, Austrija;
- **Trajanje projekta:** 2 godine, listopad 2012 – rujna 2014;
- **Poziv:** 4. poziv za programe Jugoistočne Europe;
- **Ukupan proračun:** 1 733 928,80 €.
- **U projektu sudjeluju:** geološki instituti, agencije za zaštitu okoliša, ministarstva (gospodarstva, okoliša), fakulteti (geologije i rudarstva), udruge proizvođača kamenih agregata.

Zemljopisni razmještaj partnera

- potpuno izostaje koordinacija planiranja opskrbe kamenim agregatima iz primarnih i sekundarnih izvora.
- integriranog planiranja za prirodne i sekundarne kamene agregate, koje se bavi učinkovitošću resursa;

Izazovi projekta SNAP SEE

Države u jugoistočnoj Europi se suočavaju s nedostatkom podataka neophodnih za planiranje kamenih agregata, nedovoljnim vještinama i kompetencijama u svezi planiranja prirodnih i sekundarnih kamenih agregata te je nužno poboljšati stupanj i opseg sudjelovanja zainteresiranih dionika u razvoju plana upravljanja kamenim agregatima.

Iz gore prikazanog utvrđenog stanja u sektoru identificirani problemi su nedostatak:

- koordiniranog planiranja nacionalne/regionalne opskrbe kamenim agregatima koje se bavi interakcijama među sektorima i osigurava dosljednost dokumenata;
- mogućnosti za rješavanje prethodna dva problema;
- angažiranja dionika i procesa savjetovanja kako bi se osiguralo planirano rješavanje problema i potreba svih ciljanih skupina.

Ciljevi projekta SNAP SEE

Primarni cilj je razvijanje alata za planiranje upravljanja kamenim agregatima kako bi se podržalo nacionalno/regionalno, primarno i sekundarno planiranje kamenih agregata u državama jugoistočne Europe, koji će sadržavati:

- SNAP-SEE viziju za prijelaz na integrirano i sveobuhvatno održivo planiranje kamenih agregata u državama jugoistočne Europe,

Prezentacije su privukle veliku pozornost sudionika

Vrlo živa diskusija o tematskim pitanjima

odnosno opis načela kojima će se ostvariti ciljevi učinkovitosti resursa, visoke stope recikliranja i održivosti;

- Priručnik o poboljšanju znanja, sposobnosti, vještina i kompetencija u planiranju i upravljanju u sektoru kamenih agregata te savjetovanja s dionicima;
- Priručnik s podacima i metodama analiza;
- Shemu planiranja kamenih agregata s modulima planiranja koji će sjediniti načela, pristupe i aktivnosti potrebne za ostvarenje ciljeva SNAP SEE vizije.

Drugi cilj je uključiti dionike u proces razvoja znanja, sposobnosti, vještina i kompetencija (eng. Capacity Building) u planiranju i upravljanju u sektoru kamenih agregata kroz nacionalne/regionalne konzultacije s dionicima i angažirati ih pri osmišljavanju postupka kako to učiniti. S obzirom na to, u okviru projekta svaka država partner mora održati konzultacije s dionicima dva puta. Slijedom toga u Zagrebu je održan prvi konzultacijski skup u prostorijama Hrvatske gospodarske komore.

Konzultacije u Zagrebu

Hrvatska gospodarska komora, Sektor za in-

dustriju i Hrvatski geološki institut, Zavod za mineralne sirovine organizirali su 25. 10. 2013. konzultacijski skup "Održivo planiranje kamenih agregata u JI Europi (SNAP-SEE) - Izgradnja kapaciteta i uključivanje dionika u proces planiranja kamenih agregata". Svrha je bila informiranje dionika o SNAP SEE projektu, o održivom planiranju kamenih agregata s naglaskom na sekundarne agregate i njihovoj integraciji u proces planiranja i prikupljanje informacija od dionika putem diskusije i upitnika tako da su svi relevantni dionici iznijeli svoja iskustva, mišljenja i probleme vezane za sektor mineralnih sirovina, bilo sa stajališta eksploatacije mineralnih sirovina, administracije ili nevladinog sektora. U sklopu konzultacija kolege iz provincije Emilia-Romagne iz Italije prikazali su stanje i načine provođenja planiranja usklađenog s europskim normama. U radu je sudjelovalo nešto manje od 50 sudionika iz državnih institucija nacionalne, regionalne i lokalne razine, fakulteta, nevladinih organizacija i trgovačkih društava. Nakon održanih prezentacija održana je tematska rasprava tipa karusel, nakon čega su sintetizirana mišljenja i dato izvješće za svako tematsko pitanje posebno.

Diskusija i upitnici iznjedrili su najvažnije probleme koji se tiču sektora mineralnih sirovina, a time i kamenih agregata:

- nedorečena i u nekim dijelovima diskutabilna zakonska rješenja,
- nedostatak adekvatne strategije u sektoru mineralnih sirovina i njihovog jasnog statusa u prostorno-planskim dokumentima,
- potpuni nedostatak ili nedovoljna uključenos geologa i rudarskih stručnjaka u procese prostornog planiranja,
- nedovoljno razvijena tržišna ekonomija u sektoru kamenih agregata
- nedostatak planova i programa za sanaciju napuštenih eksploatacijskih polja i
- nedovoljna uključenost civilnog društva u kreiranje zakonskih rješenja.

O rezultatima konzultacija detaljno će biti informiran upravni odbor SNAP SEE projekta te će se razraditi plan i program rada slijedećih konzultacija s dionicima, na kojem će između ostalog biti razmatrane radne verzije krajnjih proizvoda projekta, a to su prije spomenuti dokumenti: vizija, priručnici i sheme planiranja. Slijedeće konzultacije sa zainteresiranim dionicima će se održati sredinom 2014. godine. ■

Diesel Dijelovi d.o.o.

mob. +385 (0)98 894 684
f. +385 (0)1 7897 077
e. Info@dieseldijelovi.com

Marjanovićeve prilaz 6
10020 Zagreb, Croatia

www.dieseldijelovi.com

Diesel Dijelovi d.o.o. specijalizirana je tvrtka za prodaju originalnih i kvalitetnih zamjenskih dijelova za građevinske i poljoprivredne strojeve renomiranih proizvođača kao što su CAT, JCB, TEREX, NEW HOLLAND, FIAT, HITACHI, KOMATSU, CUMMINS, KUBOTA, YANMAR, MITSUBISHI, PERKINS, ISUZU, DETROIT DIESEL, JOHN DEERE

RABLJENI GRAĐEVINSKI STROJEVI PO NARUŽBI
SVI TIPOVI ELEKTROPOKRETAČA I ALTERNATORA
SVE VRSTE TURBOFUNJAČA

IZ PONUDE IZDVAJAMO

ZASTUPSTVO NA HRVATSKOM TRŽIŠTU

PICCINI   **LEHNER POSIPAČI SOLI**

NAŠA SPECIJALNOST JE NABAVA NE STANDARDNIH DIJELOVA, S KOJIMA IMATE PROBLEMA PRI NABAVI.
NAŠ JE IZAZOV DOBAVITI POTREBNI REZERVNI DIO KOJI NE MOŽETE NAĆI NA TRŽIŠTU.

djelove dobavljamo u roku **24 sata**